

Posudek diplomové práce

Téma: Otázka volného pohybu pacientů v právu Evropské unie

Autor: Ladislav Drha

Konzultant: JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.

Úvod

Diplomant Ladislav Drha byl během své vysokoškolské přípravy na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni vybrán jako Erasmus student v rámci studentské mobility, a to ke studiím na nové partnerské univerzitě ve Francii.

Diplomant tak směřoval nejen svůj studijní zájem o jiné právní systémy, ale v důsledku své primární zkušenosti si vybral, po dohodě s konzultantkou, zcela individuální a nové téma, kterým je analýza nového jevu v Evropské unie, tzv. zdravotní turistika. Diplomant se tak zaměřil na propojený a vysoce komplikovaný systém poskytování lékařské péče v zahraničí, který s sebou nese finanční souvislosti v podobě pojištění a jeho výplaty zdravotnickému středisku za lékařský výkon. S celým tímto konceptem navíc nedílně souvisí ochrana pacienta coby spotřebitele a příjemce péče léčiv. Otázka náhrady škody za vadně provedenou lékařskou péčí sice souvisí s tématem, ale diplomant ji ponechal spíše stranou.

Diplomant, jak úvodem sdělil, si téma práce zvolil z důvodů, že chtěl celý tento systém prozkoumat, neboť sám o této otázce v počátku mnoho nevěděl. Odvaha diplomanta k uchopení tak náročného tématu, nechť je mu ke cti. Cíle, které si diplomant vytkl, nebyly malé a sám je sebevědomě uvedl úvahou, že se jedná „velký čin, jež si žádá velké úsilí“ (parafráze na „velké věci si žádají velké činy“). Čerpáme-li z níže předneseného hodnocení, diplomant se skutečně svého úkolu zhostil vysoce kvalitně a na výbornou.

Obsah práce

Diplomová práce je rozčleněna do 6 hlavních kapitol, spolu s úvodem, závěrem, anglickým resumé a přehledem použité literatury a ostatních zdrojů.

Každá z těchto kapitol je dále rozčleněna (např. kapitola 5, která se týká judikatury Soudního dvora EU je rozčleněna tak, že každému komentovanému judikátu věnuje autor celou subkapitolu), což činí práci velmi srozumitelnou. Připojená použitá literatura (významný podíl tvoří cizojazyčná literatura, hodnoceno kladně) včetně odborných článků, které diplomant čerpal zejména i internetu. Práce neobsahuje žádné přílohy, což však není podmínkou pro zdárné zpracování diplomového zadání.

V první kapitole se diplomant zabývá rozbořem vnitřního trhu z pohledu pacienta, rozsahu a kvality poskytované, příhraniční, lékařské péče a staví pacienta do role spotřebitele. Nejedná se o analytický vývod samotného diplomanta, ale o korektní analýzu judikatury soudu, který staví takto pacienta do slabší, tudíž nezbytně více chráněné právní pozice. Vzhledem ke kritice rozsahu nové směrnice o službách na vnitřním trhu 2006/123 není zcela zřejmé, zda lze jakkoli aplikovat výluku na lékařskou péči, byť směrnice výslovně některé sektory vylučuje a lékařské péči se výslovně nevěnuje. V partii o léčivech (str. 49 a násl.) diplomant hovoří o pravidlech pro jejich kvalitu a uvádění na trh. Je otázkou, jak je úprava léčiv provedena v České republice ?

Druhá kapitola pojednává o sociálním zabezpečení pacienta, kde rozhodným je především detailnější sekundární právo. Diplomant zajímavě reflektuje tzv. Bismarckův model pro veřejné zdravotní pojištění, který stanovuje povinné pojištění pro občany země, resp. EU. Na rozdíl od evropské úpravy, která má své kořeny již v habsburské monarchii a občané si, alespoň prozatím, nestěžují na omezení svých lidských práv, pokud jim stát ukládá takovou povinnost, je kupř. americký zdravotní systém postavený na systému ryzí dobrovolnosti. Pokud my měl zhodnotit diplomant efektivitu každého z těchto kontinentálních systémů, který z nich by dle jeho úsudku byl lepší ?

Diplomant dále zmiňuje původní nařízení Rady 1408/71 (později více jak 30x novelizované), které stanoví sociální zabezpečení i pro členy rodiny pracujících osob, které jsou součástí sociálního zabezpečení. Může dojít ke zneužívání takových výhod (především

dávky v nezaměstnanosti) zejména ze strany příslušníků třetích zemí, kteří se usadili se svými rodinami trvale v EU ?

V kapitole čtvrté pojednává diplomant o dávkách v nemoci, které jsou velmi individuálním, finančně náročným, státním výdejem. Unie zde hledá maximální shodu tak, aby nedošlo k přečerpání rozpočtů členských zemí. Pro usnadnění realizace přeshraniční lékařské péče tak dnes slouží evropský průkaz zdravotního pojištění (EHIC). Princip zákazu diskriminace pak prolíná celým systémem zdravotní péče i zdravotního pojištění a jeho čerpání.

V páté kapitole se diplomant věnuje vybraným judikátům SDEU, které měly průlomové důsledky pro poskytování a čerpání přeshraniční lékařské péče (Decker, Kohll, Vanbraekel atp.) Diplomant zde dokazuje svoji analytickou i komentátorskou schopnost, stručně a věcně shrnuje významné postřehy z citovaných rozhodnutí, procesně správně se vyjadřuje k řízení o předběžných otázkách, ze kterých zpravidla vzejdou ona nová pravidla ve všech oblastech volných pohybů v EU. Lze naznačit, že by se závěry některých z jím vybraných rozhodnutí SDEU následně proluly do legislativy EU ?

Formální náležitosti

Diplomová práce výrazně přesahuje povinných 50 stran textu a diplomant se rozepsal na více jak 100 stran, byť bylo určitou snahou konzultantky toto množství omezit. Práce tak splňuje více než nadměrně minimální počet normostran. Po formální stránce se jedná o velice přehlednou práci, kdy diplomant dodržel veškeré formální požadavky na ní kladené. Náležitosti jako je velikost písma, řádkování a formát textu jsou zcela v pořádku.

Citační a poznámkový aparát

Diplomant svoji práci obohatil dostatečným citačním aparátem (156 odkazů celkem), které pramení majoritně ze zahraniční literatury. Z práce je evidentní, že diplomant zvládá práci s odbornou literaturou na výbornou už proto, že české zdroje k této problematice jsou omezené. Samotné citace norem, rozhodnutí či partií citovaných rozhodnutí Soudního dvora EU jsou zřejmě překladovým dílem autora.

Rozsah použité literatury:

Diplomant čerpá zejména ze zahraničních zdrojů, a to jak z odborné literatury, kterou si přivezl sám z Francie tak z internetového zdroje. Rozsah zpracované literatury, rozsah použité a komentované judikatury je obdivuhodný. Diplomant čerpá ze všech dostupných zdrojů, které i správně cituje. Koncepce jakou diplomant zvolil pro předložení použité literatury a norem je velmi přehledná, obsahově konzistentní, sledující dokonce jistou hierarchizaci norem z pohledu jejich závaznosti.

Otázky k ústní obhajobě:

- 1) Jak lze shrnout současnou úpravu tzv. exportu dávek v případě poskytování zdravotní péče v zahraničí, kdy původně se jednalo pouze o export pohřebního a důchodů ?
- 2) Jak hodnotíte odlišnou kvalitu lékařské péče v zemích EU s přihlédnutím k rostoucí zdravotní turistice do ČR ? Jak se lze proti zneužívající praxi ze strany pacientů-spotřebitelů bránit ?

Aktivita diplomanta:

Ladislav Drha patří mezi bdělé a aktivní studenty, kteří se zajímají především o zahraniční možnosti pro rozšíření svého vědění. Diplomant je velmi aktivním studentem, který svoji práci konzultoval doma i na francouzské univerzitě, což kvalita práce jen potvrzuje.

Diplomant ovládá věcné, strukturované myšlení, které vkládá do písemného zpracování diplomového zadání. Práce je tak ve svém výsledku poučná, přehledná a čtivá.

Tato hodnocená diplomová práce je prvotinou mezi všemi ostatními tématy diplomových prací a pro svoji kvalitu dosahuje výborného zhodnocení.

Závěrečné doporučení:

V celkovém zpracování hodnotím tuto předloženou diplomovou práci stupněm výborně a doporučuji ji k ústní obhajobě.

Dle ověření systémem pro odhalování plagiátů THESS.CZ vykazuje práce 0% shodu s jinou prací.

V Praze dne 12. dubna 2012

JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.

